

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 8 ΙΟΥΝΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παρακάτω κείμενο:

Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: ea victores ferociores impotentioresque reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.

.....
Pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces, plena exemplorum vetustas; quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet. Quam multas imagines fortissimorum virorum -non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum- scriptores et Graeci et Latini nobis reliquerunt!

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά:

exitus: την αφαιρετική ενικού αριθμού και τη γενική πληθυντικού αριθμού

auxilio: την αιτιατική ενικού αριθμού και τη γενική πληθυντικού αριθμού

libri: την ονομαστική και την αφαιρετική ενικού αριθμού

lumen: τη γενική ενικού αριθμού και την αιτιατική πληθυντικού αριθμού

imagines: την κλητική ενικού αριθμού και τη δοτική πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 5

- β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες:
- nihil:** τη γενική ενικού αριθμού
ipsa: την ονομαστική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
tales: τη γενική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
quorum: την αιτιατική ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
nobis: τη δοτική ενικού αριθμού στο τρίτο πρόσωπο.

Μονάδες 5

- γ. **misera, ferociore:** Να γράψετε τους άλλους δύο βαθμούς των επιθέτων (να διατηρηθούν η πτώση, το γένος και ο αριθμός τους) και τους τρεις βαθμούς των αντιστοίχων επιρρημάτων.

Μονάδες 5

2. α. **fiant:** Να κλίνετε το ρήμα στην προστακτική του ενεστώτα και να γράψετε τα τρία γένη του γερουνδιακού στην ονομαστική του ενικού αριθμού.

Μονάδες 5

- β. **obsequatur:** Να γράψετε την ίδια έγκλιση στο ίδιο πρόσωπο και αριθμό σε όλους τους χρόνους (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 5

- γ. Στα παρακάτω ρήματα να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:
- reddit:** το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα και του παρακειμένου στη φωνή που βρίσκεται.
cogantur: το απαρέμφατο του ενεστώτα και το απαρέμφατο του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται.

velit: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα και του μέλλοντα.

iacerent: το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα και του παρακειμένου στη φωνή που βρίσκεται.

reliquerunt: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού και του υπερσυντελικού στη φωνή που βρίσκεται.

Μονάδες 5

3. α. **quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet:**

Να μετατρέψετε τον υποθετικό λόγο έτσι, ώστε να εκφράζει υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρελθόν.

Μονάδες 5

- β. **ut necessitate esse cogantur:**

Να αναγνωρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της.

Μονάδες 5

- γ. **nihil miserius quam ipsa victoria:**

Να διατυπώσετε με διαφορετικό τρόπο το β' όρο της σύγκρισης.

Μονάδες 5

4. α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους παρακάτω όρους:

civilibus, ferociore, exitus, auxilio, ad imitandum, nobis.

Μονάδες 6

- β. **Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor:**

Να επαναδιατυπώσετε τις παραπάνω προτάσεις, αφού τις εξαρτήσετε από το: **Cicero dixit.**

Μονάδες 9

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης : Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μιάμιση (1 1/2) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ : ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

Α. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παρακάτω κείμενο:

Amemus patriam, pareamus senatui, consulamus bonis; praesentes fructus neglegamus, posteritatis gloriae serviamus; id esse optimum putemus, quod est rectissimum; speremus quae volumus, sed feramus quod acciderit; arbitremur denique corpus virorum fortium magnorumque hominum esse mortale, animi vero motus et virtutis gloriam sempiternam esse.

.....

Atilius Regulus, cum Poenos in Africa funderet, ad senatum scripsit mercenarium suum discessisse et ab eo desertum esse rus; id senatui publice curari placuit, quoniam Regulus aberat. Scipionis filiae ex aerario dotem acceperunt, quia nihil illis reliquerat pater. Aequum mehercule erat populum Romanum tributum Scipioni conferre, cum a Carthagine semper tributum ipse exigeret.

Μονάδες 40

Β. Παρατηρήσεις

1.α. *praesentes fructus, virorum fortium,*

magnorum hominum, mercenarium suum:

Να γράψετε την ονομαστική του ενικού αριθμού των παραπάνω συνεκφορών.

Μονάδες 8

- β. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

rectissimum: το συγκριτικό βαθμό στην ίδια πτώση, το ίδιο γένος και τον ίδιο αριθμό.

corpus: την αιτιατική πληθυντικού.

mortale: τη γενική πληθυντικού στο ίδιο γένος.

rus: τη γενική ενικού.

filiae: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.

illis, ipse: την αφαιρετική ενικού στο γένος που βρίσκεται κάθε λέξη.

Μονάδες 7

- 2.α. Να γράψετε τον αντίστοιχο τύπο στο χρόνο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

discessisse: στον ενεστώτα της ίδιας φωνής.

curari: στον ίδιο χρόνο της ενεργητικής φωνής.

conferre: στον παρακείμενο της ίδιας φωνής.

Μονάδες 6

- β. Να γράψετε τους παρακάτω τύπους στους χρόνους που ζητούνται χωρίς να αλλάξετε το πρόσωπο, τον αριθμό, την έγκλιση και τη φωνή:

putemus: στον παρατατικό και στον παρακείμενο.

aberat: στον ενεστώτα και στον παρακείμενο.

acceperunt: στον ενεστώτα και στον παρατατικό.

Μονάδες 6

- γ. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα και να τοποθετήσετε στη σωστή θέση τους τύπους:

volumus, scripsit, reliquerat.

Ενεστώτας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλικος

Μονάδες 3

3. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις λέξεις της στήλης Α και δίπλα στην καθεμιά το συντακτικό χαρακτηρισμό που της αντιστοιχεί από τη στήλη Β, με βάση το κείμενο. Τρία στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
<i>fructus</i>	κατηγορούμενο
<i>rectissimum</i>	επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου
<i>corpus</i>	αντικείμενο
<i>virorum</i>	γενική αντικειμενική
<i>semper</i>	επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου
	γενική κτητική
	υποκείμενο
	επιθετικός προσδιορισμός

Μονάδες 15

4.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση συμπληρώνοντας τα κενά, ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των εξής λέξεων του κειμένου:

mortale: είναι στο

rus: είναι στο

Μονάδες 5

β. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους όρους της παρακάτω πρότασης:

Scipionis filiae ex aerario dotem acceperunt.

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δε θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και το φωτοαντίγραφο.
3. Να απαντήσετε σε όλες τις παρατηρήσεις.
4. Διάρκεια εξέτασης : τρεις (3) ώρες.
5. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ (ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παρακάτω κείμενο:

Aegrotabat Caecina Paetus, maritus Arriae, aegrotabat et filius. Filius mortuus est. Huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito; quin immo cum illa cubiculum mariti intraverat, vivere filium simulabat, ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondebat : "Bene quievit, libenter cibum sumpsit".

.....

Quin, homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis? Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit. Sic ergo vive, ut viri antiqui, sed sic loquere, ut viri aetatis nostrae; atque id quod a C. Caesare scriptum est, habe semper in memoria et in pectore : "tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque inauditum".

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. homo inepte, viri antiqui, aetatis nostrae, verbum insolens:

Να γράψετε τις παραπάνω συνεκφορές στη δοτική του ενικού αριθμού.

Μονάδες 8

1.β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

illa : την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού στο αρσενικό γένος.

tibi : τη δοτική του πληθυντικού αριθμού στο πρόσωπο που βρίσκεται.

id : την ίδια πτώση του άλλου αριθμού στο γένος που βρίσκεται.

bona, antiqui : το συγκριτικό και τον υπερθετικό βαθμό στην ονομαστική του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος.

Μονάδες 7

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα :

ignoraretur : τα τρία πρόσωπα του πληθυντικού αριθμού του ενεστώτα, στην έγκλιση και στη φωνή που βρίσκεται.

ageret : το πρώτο και το δεύτερο πρόσωπο του ενικού και του πληθυντικού αριθμού του παρακειμένου της οριστικής στη φωνή που βρίσκεται.

vis : το πρώτο πρόσωπο του ενικού αριθμού του ενεστώτα και του παρακειμένου της οριστικής.

habe : όλες τις πτώσεις του γερουνδίου.

fugias : τα δύο πρόσωπα της προστακτικής στο χρόνο και στη φωνή που βρίσκεται.

Μονάδες 15

3. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις λέξεις της **Στήλης Α** και δίπλα στην καθεμιά το συντακτικό χαρακτηρισμό που της αντιστοιχεί από τη **Στήλη Β** με βάση το κείμενο.

Δύο στοιχεία της **Στήλης Β** περισσεύουν.

Στήλη Α	Στήλη Β
filium	επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου
libenter	επιθετικός προσδιορισμός
placere	ειδικό απαρέμφατο
honesta	υποκείμενο
inauditum	τελικό απαρέμφατο
	επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου
	κατηγορούμενο

Μονάδες 15

4. **Arria funus ita paravit** : Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 15

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοτυπιών αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τις φωτοτυπίες.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**